

ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

กัลยา อัมพูนีวรรณ

22 ก.ค. 2547

180195

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กุมภาพันธ์ 2547

ISBN 974-382-712-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ กัลยา อัมพูนีวรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์)

..... กรรมการ

(ดร.ผลาคร สุวรรณโพธิ์)

..... กรรมการ

(ดร.วรรณัทธนา ภาณุพินทุ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

44920676: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: สภาพการจัดการเรียนการสอน/ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน/ การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กัลยา อัมพชินีวรรณ: ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี (A STUDY OF STATUS AND PROBLEMS OF CHILD - CENTER ORIENTED TEACHING MANAGEMENT OF MATHEMATICS TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา: วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ด., รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, กศ.ม. 191 หน้า. ปี พ.ศ. 2546. ISBN 974-382-712-9

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามเพศ สาขาวิชาที่จบ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี จำนวน 146 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 48 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบกลุ่มอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ที่มีสาขาวิชาที่จบ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

44920676: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION;
M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD: LEARNING AND TEACHING STATUS/ LEARNING AND TEACHING
PROBLEMS/ CHILD - CENTER ORIENTED TEACHING

KANLAYA UMPUCHINEEWAN: A STUDY OF STATUS AND PROBLEMS
OF CHILD - CENTER ORIENTED TEACHING MANAGEMENT OF MATHEMATICS
TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION IN CHONBURI PROVINCE. THESIS ADVISORS:

VICHIT SURATREUNGCHAI, Ed.D., PHIRAT WONGNAM, Ph.D.,

RAVEEWAN ANGKANURAKBUN, M.Ed. 191 P. 2003. ISBN 974-382-712-9

The purposes of this research were to study the status and problems of child - center oriented teaching and learning and to compare the status and problems of a child - center oriented teaching method as classified by sex, area of study, degree received and teaching experience of the teachers. The sample of the study consisted of 146 mathematics teachers in secondary schools under the Department of General Education in Chonburi Province. The instrument used for collecting the data was a set of 48 five - level, rating scale questionnaires concerning the status and problems of a child - center oriented teaching management. Arithmetic mean, standard deviation and t - test were statistical devices utilized in analyzing the data.

As the results of the study it was found that the mathematics teachers in secondary schools used the child - center oriented management in their teaching at the maximum level. The problems of child - center oriented teaching management were found of being at a low level. The mathematics teachers of different sex used the child - center oriented teaching method with a significant difference ($p < .05$). However, no significant difference in the problems of the child - center oriented teaching method was found when the area of study, degree received, and teaching experience of the teachers were compared.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้.....	9
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับการปฏิรูปการเรียนรู้.....	12
ปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	22
การจัดการเรียนการสอนทั่วไป.....	23
ความหมายของการเรียนการสอน.....	23
หลักการและลักษณะการสอนที่ดี.....	24
ประเภทของการสอน.....	27
แนวทางการเลือกวิธีสอน.....	27
การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	29
หลักการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	30
รูปแบบการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	31
วิธีสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	34
ปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ.....	38
การเตรียมการสอน.....	38
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	41
การวัดผลและประเมินผล.....	42
ความหมายและความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์.....	46
จิตวิทยาในการสอนวิชาคณิตศาสตร์.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
งานวิจัยภายในประเทศ.....	56
งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4 ผลการวิจัย.....	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุปและอภิปรายผล.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผล.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	154
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	155
บรรณานุกรม.....	157

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	167
ภาคผนวก ก.....	168
ภาคผนวก ข.....	177
ภาคผนวก ค.....	188
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	191

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
2	สถานภาพของครูคณิตศาสตร์ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล.....	71
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน.....	72
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	74
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการวัดผลและประเมินผล.....	77
7	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล จำแนกตามเพศ.....	79
8	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน จำแนกตามเพศ....	81
9	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา..... 114
18	คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา..... 119
19	คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน. 123
20	คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน..... 125
21	คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน..... 128
22	คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน..... 133
23	เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล จำแนกตามเพศ..... 137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ..... 139
25	เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา..... 141
26	เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน..... 143
27	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน..... 178
28	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 189
29	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 190

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 สารระทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งสู่แนวการจัดการศึกษาที่ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด”.....	10
2 ความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผล.....	42
3 โครงสร้างทางคณิตศาสตร์.....	48